

Protokoll fört vid enskild föredragning

Näringsavdelningen
Allmänna byrån, N1

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Fredrik Karlström	Avdelningschef Linnéa Johansson	Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 7

Skrivelse gällande ändring av affärstidslagen (1992:40) för
landskapet Åland.
ÅLR 2016/8576
49 N1

Landskapsregeringen konstaterar att initiativtagarna föreslår att gällande lagstiftning som reglerar att yrkesmässig minuthandel inte får bedrivas under tre dagar per år med undantag för sju olika typer av försäljningsverksamheter ändras så att öppettiderna är lika för alla verksamhetsställen.

Landskapsregeringen kommer i enlighet med regeringsprogrammet som syftar till att förbättra företagens förutsättningar och konkurrenskraft framförallt genom mindre byråkrati och tydlig lagstiftning att föreslå att affärstidslagen upphävs i sin helhet så att företagen i fortsättningen kan besluta om sina öppethållningstider.

Nr 8

Ändring av affärstidslagen (1992:40) för landskapet
Åland.
ÅLR 2020/1829
50 N1 utdrag

Landskapsregeringen beslöt överföra PM om ändring av affärstidslagen (1992:40) för landskapet Åland, **bilaga 1, N120E05** till lagberedningen för framtagande av ett lagförslag.

PM om ändring av affärstidslagen (1992:40) för landskapet Åland

A: KLARLÄGGANDE AV PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER:

1. Vad är problemet?

Affärstidslagen reglerar att yrkesmässig minuthandel, dvs försäljning av varor direkt till konsumenter, får bedrivas alla dagar och alla tider under året med beaktande av de undantag som nämns i lagen. Det innebär att yrkesmässig minuthandel inte får bedrivas under tre dagar i året: långfredagen, påskdagen och juldagen. I lagen finns det sju typer av försäljning som inte omfattas av försäljningsförbudet: apotek, kiosker, på flygplats, i trafikmedel och hamnar för utrikestrafik, bensin- eller servicestation, bilverkstäder, tillbehör för fordon, blomförsäljning, marknads- och torghandel, logiverksamhet, caféer och restauranger.

Regleringen gör att verksamhetsförutsättningarna i form av öppettider inte är lika för alla försäljningsställen. Förutom de många undantagen från huvudregeln är näthandeln inte reglerad vilket gör att den reglerade lokala handeln hamnar i ett sämre konkurrensläge.

1.1. Vem eller vilka kräver en förändring? Finns det motstridiga intressen?

1.2. Vilka motiv åberopas? Kan det finnas också andra motiv? Hur konkreta är riskerna, felen, bristerna och problemen?

Representanter för de tre företagarföreningarna Ålands Näringsliv r.f., Visit Åland r.f. och Företagarna på Åland r.f. har lyft upp frågan som en regelförenkling att slopa de tre dagarna då viss handel måste vara stängd.

Från arbetstagarrepresentanter, den sociala sektorn och miljörörelsen lyfts farhågor upp av familjepolitisk karaktär, avsaknad av barndagvård dessa dagar, behov av vilodagar för personalen samt att såvitt en liberalisering av öppettiderna leder till att mindre matbutiker

på landsbygden tvingas stänga drabbar det i hög grad personer som inte är bilburna såsom äldre och personer som är ekonomiskt utsatta.

1.3. Vilket är målet? Vad vill man åstadkomma? Finns det konflikter mellan olika mål?

Landskapsregeringen kommer i enlighet med regeringsprogrammet som syftar till att förbättra företagets förutsättningar och konkurrenskraft framförallt genom mindre byråkrati och tydlig lagstiftning att föreslå att affärstidslagen upphävs i sin helhet så att företagen i fortsättningen kan besluta om sina öppethållningstider.

1.4. Finns det ett internationellt perspektiv på frågan (EG, EES eller internationellt fördrag)?

Europeiska kommissionen har i meddelande KOM(2018) 219 slutlig om "En europeisk detaljhandelssektor som lämpar sig för 2000-talet" lyft fram att medlemsstaterna bör minska begränsningarna för detaljhandel som t.ex. rör öppettider och i vår nära omvärld har regleringar av öppettider tagits bort.

1.5. Är det underlag som finns tillräckligt för en bedömning av frågan eller behövs tilläggsutredning?

Underlaget som föreligger är tillräckligt. Redan idag har många butiker söndagsstängt även om det är tillåtet att hålla öppet. De olika verksamhetsidkarna kan självständigt göra bedömningen utifrån sina förutsättningar om det finns tillräcklig efterfrågan för att hålla affären öppen. Arbetstidslagstiftningen tryggar personalens rätt till vilotider och ledighet. Den kommunala skyldigheten att ordna barndagvård gäller alla dagar. Näthandeln kan bedrivas alla dagar liksom att ålänningar kan åka väster- eller österut och handla när det är stängt på Åland, vilket gör dagens reglering oändamålsenlig.

2. Behövs någon åtgärd överhuvudtaget?

2.1. Vad händer om man inte gör någonting alls? Blir problemet större och mera akut?

Det ger en negativ signal till verksamhetsägarna att de inte själva kan driva sina företag efter de lokala förutsättningarna.

2.2. Vilken utveckling av särskild betydelse för frågan kan väntas inom den närmaste tiden? Hur påverkas problemet?

Konkurrensen från näthandeln ökar och reglering av den lokala handeln försämrar konkurrensläget för de åländska affärsidkarna.

2.3. Löser problemet sig självt med tiden? Kommer marknadskrafterna att lösa problemet?

Frågan löser sig inte av sig själv.

2.4. Kan en önskad åtgärd ge upphov till nya problem som är lika stora eller större än de problem man vill lösa?

Om lagen upphävs försämrar konkurrensläget något för mindre matbutiker på landsbygden. De kan inte heller i nuläget av lönsamhetsskäl hålla öppet lika många dagar eller lika länge som större butiker.

B. DÅ PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER KLARLAGTS KAN FÖLJANDE FRÅGOR STÄLLAS:

1. När behövs åtgärderna?

Behövs åtgärder genast? Finns det tid för ytterligare utredningar? Är behovet av åtgärder övergående?

Enligt regeringsprogrammet ska förenklingar genomföras som underlättar för företag.

2. Vilka alternativa medel kan användas?

Vilket medel är ändamålsenligast för styrningen? Vilket medel kostar minst, dels för enskilda dels för samhället? Vilka negativa sidoeffekter har de olika medlen? Hur passar de olika åtgärderna in i ett större samhällsligt perspektiv?

Ändringen kräver att lagens upphävs.

3. Vad är skillnaden för samhället och enskilda mellan den önskade reformen och nollalternativet?

Vilka resurser behövs och vilka effekter uppstår för samhället och enskilda om reformen genomförs respektive inte genomförs (nollalternativet)?

Reformen innebär ett bättre företagsklimat med förenkling av regelverk och för den enskilda större valfrihet samt möjlighet att tjäna extra genom arbete på röda dagar.

4. Behövs en lag?

Om behovet av lagstiftning fortsättningsvis finns uppstår nya frågor. Kontakta lagberedningen så löser vi dem tillsammans!

Lagstiftningsåtgärd krävs eftersom regleringen är gjord i lag.